

Изм.№ Е-12-00-271/15.08.2019 г.

ДО
Г-Н БОЙКО СТАНКУШЕВ
ДИРЕКТОР НА ФОНДАЦИЯ
„АНТИКОРУПЦИОНЕН ФОНД“
ГР. СОФИЯ, 1000
УЛ. „КНЯЗ БОРИС І“ № 71, ОФИС 2

Относно: Сигнал с вх. № Е-12-00-271 от 19.06.2019 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН СТАНКУШЕВ,

В Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) е постъпил Ваш сигнал с вх. № Е-12-00-271 от 19.06.2019 г., относно съмнения за застрашаване на енергийната сигурност на Република България, свързани с предоставяне на студен резерв чрез експлоатационно негоден блок на „ТЕЦ Варна“ ЕАД. Във връзка с посоченото в сигнала, Ви уведомяваме, че в съответствие с правомощията на Комисията по Закона за енергетиката (ЗЕ), с писмо с изх. № Е-12-00-271 от 04.07.2019 г. от „ТЕЦ Варна“ ЕАД и съответно от 11.07.2019 г. от „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД (ЕСО ЕАД) е изискано да представят информация и документи, необходими за извършване на проверка с цел изясняване на всички факти и обстоятелства.

Във връзка с посоченото в сигнала по т. 1, т. 2 и т. 4, въз основа на получената в КЕВР информация, Ви уведомяваме, че след приключилите ремонтни дейности на енергийните блокове, съгласно изискванията на чл. 116 от Наредба № 9 от 09.06.2004 г. за техническата експлоатация на електрически централи и мрежи (Наредба № 9), издадена от Министъра на енергетиката, от представители на Регионален отдел на Инспекция за държавен технически надзор (ИДТН), гр. Варна, са извършени технически прегледи на съоръженията с повишена опасност по блоковете, и за резултатите от тях са съставени съответните ревизионни актове, удостоверяващи съответствието на техническото им състояние с изискванията на нормативната уредба.

За неизпълнение или нарушение на Наредба № 9, контролните органи, определени със заповед на министъра на енергетиката, съставят актове на контролираните лица и обекти съгласно правомощията по чл. 78, ал. 1 ЗЕ.

От страна на ЕСО ЕАД са извършени системни изпитания на енергийните блокове в ТЕЦ „Варна“, за което са съставени съответните Протоколи. Изпитанията за доказване параметрите на участие в първично и вторично регулиране на честотата и обменните мощности, са извършени както следва:

- блок 6 – в периода 26÷27.02.2018 г.;
- блок 5 – в периода 11÷12.07.2018 г.;
- блок 4 – на 01.03.2019 г.;

Протоколите завършват със заключения, че резултатите от направените системни изпитания съответстват на изискванията на Правилата за управление на електроенергийната система и енергийни блокове № 4, 5 и 6 в ТЕЦ „Варна“ могат да предоставят допълнителни услуги „първично и вторично регулиране“.

В съответствие с изискванията на Наредба № 9, **результатите от преминалите тестове за безопасно функциониране на блокове № 4, 5 и 6, са отразени в актове за приемане на 72-часови проби на съответните блокове**, като те са извършени през следните периоди:

- блок 6 – в периода 26.02 ÷ 01.03.2018 г.;
- блок 5 – в периода 09.07 ÷ 12.07.2018 г.;
- блок 4 – в периода 27.02 ÷ 02.03.2019 г.;

По отношение на провежданите търгове за студен резерв, следва да се има предвид, че същите се провеждат от ЕСО ЕАД, съгласно „Правила за провеждане на търгове за закупуване на разполагаемост за бавен третичен (студен) резерв от производители на електрическа енергия“ (Правила/та), публично достъпни на интернет страницата на Оператора. Тези Правила регламентират реда и условията за провеждане на търговете. Във връзка с процедурите за търгове, със заповеди на изпълнителния директор на ЕСО ЕАД, комисия в определен състав, извършва проверки на подадените от участниците в търга документи за установяване на съответствие с изискванията на тези Правила. Съгласно тях, Операторът няма вменени правомощия да извършва проверки на място в централата за установяване на експлоатационната годност на производствените съоръжения, като има възможност единствено да контролира параметрите на работа на съоръженията чрез средствата за търговско измерване и за телеуправление и телекомуникация в реално време.

Уведомяваме Ви, че съгласно правомощията на по чл. 21, ал. 1, т. 8а от ЗЕ, Комисията определя за всеки ценови период пределна стойност на разходите на оператора на електропреносната мрежа за закупуване на разполагаемост за студен резерв въз основа на тръжна процедура, **но няма контролни правомощия при провеждането на търговете за закупуване на студен резерв, съгласно Правилата, както и за установяване експлоатационната годност на съоръженията, с които всяко дружество може да участва в обявените търгове.**

Във връзка с изложеното в Сигнала относно техническо състояние на енергиен блок № 6 в ТЕЦ „Варна“, което не му позволява да поеме задълженията си към ЕСО ЕАД по договори за студен резерв, както и изразеното съмнение за застрашаване на енергийната сигурност на Република България, на основание чл. 112 – Глава Осма „Предложения и сигнали“ от Административнопроцесуалния кодекс, Вашият Сигнал е препратен по компетентност на министерство на енергетиката.

По отношение на посоченото в сигнала **по т. 5, т. 6, т. 7 и т. 8**, въз основа на получената в КЕВР информация и документи, Ви уведомяваме, че **необходимостта от стартиране на процедури по Закона за обществените поръчки (ЗОП) от „ТЕЦ Варна“ ЕАД е било продиктувано от следните факти и обстоятелства:**

Вследствие на получени пробиви в екранната система на котел № 6 през месец ноември и декември 2018 г. е направено замерване на дебелината на стените на тръбите, при което е установено, че същите са в допустимата долна граница на изтъняване, което е довело до взимане на решение за стартиране на процедурите по ЗОП: за доставка на тръби, извършване на ремонт на котела, дефектовка и подмяна на изтънелите тръби от екранна система, както и извършване на допълнителни ремонти и на останалото оборудване – електрооборудването на блока, турбинното оборудване, ремонт на арматура, пещостроителни и изолационни дейности, включително съответните доставки на материали. Основната причина, поради която дружеството е стартирало обществените поръчки е била планираното използване и на трите енергийни блока през следващия регулаторен период, поради което дружеството е взело решение за съкратени срокове за обявените обществени поръчки, като при подобни действия, възложителят е длъжен да посочи мотиви за това. От направените анализи на аварийността на съоръженията по време на периодите им на активация през 2018 г. и 2019 г., фактора на непланова (принудителна) загуба на работоспособност (UCLF) за блок № 6 е 0,71% за 2018 г. и 1,20% за първото полугодие на 2019 г. Съгласно „Инструкция за разследване, класифициране и отчитане на нарушенията в нормалната работа на съоръженията в лицензираните производители на електро и топлоенергия“ от м. януари

2006 г., стойности на фактора до 3% се считат за отлични, което показва, че този фактор е изцяло в рамките на нормативните изисквания.

С оглед на планираната експлоатация на три енергийни блока през предстоящия регулаторен период 2019 г. - 2020 г., дружеството е водило преговори за намиране на техническо решение с цел увеличаване на доставяните количества природен газ. Инфраструктурата, осигуряваща доставките на природен газ е разделена на две части: първата е от централата до газоразпределителна станция (ГРС) „Страшимирово“, собственост на „ТЕЦ Варна“ ЕАД и е достатъчна за захранване на три енергийни блока, а втората част на газопровода е от ГРС „Страшимирово“ до газова подстанция „Вълчи Дол“, която е собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД и въпреки, че обема на газопровода е достатъчен за доставяне на необходимите количества природен газ за захранване на три енергийни блока, от същия газопровод се захранват и други потребители и това възпрепятства доставката на количествата природен газ за едновременно работа на три енергийни блока. Въпреки, че е намерено техническо решение и към момента двете дружества имат сключен договор, въз основа на който ще бъде увеличен капацитета на газопровода, то едва след като са били стартирани процедурите по ЗОП е установено, че увеличаването на доставките на природен газ за „ТЕЦ Варна“ ЕАД ще бъде възможно едва след 20.06.2020 г.

Друго обстоятелство, е че в срока за подаване на оферти в хода на обявената обществена поръчка за доставка на тръби (22.02.2019 г.) не е била получена нито една оферта, което е причина за прекратяване на поръчката на основание чл. 110, ал. 1, т. 1 от ЗОП.

Тези обстоятелства са наложили преосмисляне и прецизиране на планове на дружеството. Техническата невъзможност преди средата на 2020 г. да бъде осигурено нужното за работа едновременно на три блока количество природен газ, както и невъзможността в рамките на първото полугодие на 2019 г. да бъде направена пълна подмяна на тръбите, поради това, че не би могла да бъде извършена навременна доставка на нови тръби, е довело до поставяне на въпроса за отлагане на планираните за 2019 г. ремонтни дейности на енергиен блок № 6.

Друго обстоятелство, което е имало тежест в крайното решение за прекратяване на поръчките, е че програмата за екологизация на мощностите на централата, разработена в дружеството на основание Решение за изпълнение (ЕС) 2017/1442 на Европейската комисия от 31.07.2017 г. за формулиране на заключения за най-добри налични техники (НДНТ), включва извеждане на енергиен блок № 6 в рехабилитация и ремонт в периода от 01.04.2020 г. до 01.08.2020 г.

Икономическата логика, необходимостта от оптимизиране на организацията на ремонтните дейности и прилагането на принципа за ефективност на изразходваните средства, са наложили извода, че при невъзможност да бъдат извършени в първата половина на 2019 г. планираните в поръчките ремонтни дейности по блока, е финансово, технически и организационно по-целесъобразно да бъдат извършени едновременно с дейностите по рехабилитация на същия в началото на 2020 г. В противен случай разходите, биха били извършени двукратно в рамките на не повече от 10 месеца. Взет е предвид и факта, че енергиен блок № 4 е преминал успешно 72-часови проби, след които същият може да бъде използван за предоставяне на студен резерв.

Изброените по-горе обстоятелства са наложили вземането на решението за отлагане на ремонтните работи по блок № 6, което от своя страна представлява съществена промяна в условията на изпълнение на ремонтните дейности и съответно е довело до прекратяване на стартираните поръчки на основание чл. 110, ал. 1, т. 8 и т. 9 от ЗОП, а именно поради съществени промени в условията на обявената поръчка и отпадане на необходимостта от провеждане на процедурата поради съществена промяна в обстоятелствата, която Възложителят не е могъл да предвиди, както и поради необходимост от съществени промени в условията на обявената поръчка, които биха променили кръга на заинтересуваните лица.

Всички дейности, които са били част от обема на прекратените поръчки, са включени в обема на дейностите по екологизация на блокове №№ 4, 5 и 6 (които за 5 и 6 блок ще са през

2020 г., а за блок № 4 през 2021 г.). В дружеството предстои стартиране на предстоящите поръчки, свързани с дейностите по екологизация на съоръженията. След прекратяването на поръчките за ремонтните дейности по блок № 6, с цел поддържане на добро техническо състояние на блока, критичните точки са отстранени с налични материали и със собствени сили от персонала на дружеството.

В допълнение, според представената от „ТЕЦ Варна“ ЕАД информация, към настоящия момент централата разполага с три ремонтирани блока - 4, 5 и 6, като количествата, за които дружеството ще кандидатства в предстоящите търгове могат да бъдат осигурени с два от блоковете, видно от което дружеството е подигурило безпроблемното изпълнение на евентуални договори за студен резерв.

Следва да се има предвид, че целта на обществените поръчки е да се сключи договор, който да удовлетвори определени нужди на Възложителя, но само по начин, който осигурява ефективност на изразходваните средства, а правните основания, въз основа на които са прекратени разгледаните в Сигнала поръчки - чл. 110, ал. 1, т. 8 и т. 9 от ЗОП, са сред задължителните прекратителни основания, при наличието на които Възложителя няма оперативна самостоятелност и е длъжен да прекрати поръчката. Решенията, както за откриване на обществените поръчки, така и за прекратяването им, са взети при спазване на всички изисквания на ЗОП и принципа за ефективност при разходване на средства, и не са обжалвани от нито едно заинтересовано лице (дори и в процедурите, където е имало подадени оферти).

Следва да се има предвид, че **Комисията няма вменени контролни правомощия по ЗОП**, като същите се осъществяват от органите на Агенцията по обществени поръчки, Сметната палата и Агенцията за държавна финансова инспекция.

По т. 9 и т. 10, Ви уведомяваме, че Комисията осъществява вменените ѝ правомощия по чл. 21, ал. 1 от ЗЕ и на основание чл. 76, ал. 1 и ал. 2 от ЗЕ контролира съответствието на извършваните лицензионни дейности с условията на издадените лицензии, като извършва превантивен, текущ и последващ контрол.

Въз основа на извършената проверка по документи, предоставени от „ТЕЦ Варна“ ЕАД и ЕСО ЕАД, може да се направи извода, че **към настоящия момент не са налице условия за започване на процедури по отнемане или прекратяване на издадената лицензия за производство на електрическа енергия, издадена на дружеството.**

С УВАЖЕНИЕ,

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ
*Председател на Комисията
за енергийно и водно регулиране*

